

Pyramídová schéma je často podvod z daňového raja

(6. 8. 2020; Hospodárske noviny, Investor, s. 15; Lucia Páchniková)

ROZHOVOR

Neuveriteľne vysoké výnosy môžu byť pyramídový podvod. O tom, ako nenaletieť a čo robiť, ak ste obeťou Ponziho schémy, sa rozprávame s Júliou Čilíkovou, riaditeľkou úseku ochrany finančného spotrebiteľa NBS

Pyramídové schémy živia aj peniaze získané podvodným spôsobom. Naletí mnoho ľudí. Kde je koniec pochybných investičných schém?

Pyramídové schémy fungujú na princípe, že peňažné prostriedky, ktoré ste vložili, slúžia najmä na to, aby boli vyplatené tým, ktorí peniaze vložili skôr a čakajú zhodnotenie investície. Veľká časť slúži na vyplatenie zisku manažmentu. Takto to funguje až dovtedy, kým už nie je čo vyplácať, respektíve nie je možné nájsť nových investorov, a pyramída skrachuje.

Aké sú varovné signály, ktoré by človek so záujmom investovať nemal ignorovať?

Lákali vás už na investície s neuveriteľne vysokým výnosom? Investičná príležitosť sa vám zdala zaujímavá, no nerozumeli ste jej? Ďalšie informácie vám boli ochotní dať, len keď zaplatíte členský poplatok, vstupnú investíciu alebo privediete svojich známych ako nových investorov? S najväčšou pravdepodobnosťou išlo o pyramídový podvod či inak povedané pyramídu, lietadlo, Ponziho schému. Pozornosť treba zvýšiť, ak investície sľubujú garantovaný výnos. Čím vyšší výnos, tým väčšie riziko. Buďte opatrní a zvážte, či môže byť sľubovaný zisk reálny. Pozrite sa na internete, aké výnosy môžete dosiahnuť u konkurencie a či nie je zhodnotenie nereálne.

Kde a ako si preklepnúť investičnú spoločnosť, ako zistiť, že ide skutočne o podvod?

Overte si na subjekty.nbs.sk, či ide o subjekt, na ktorý dohliada NBS, alebo iný zahraničný dohliadací orgán, či môže podnikáť v danej oblasti na Slovensku. Overte si, či NBS varuje pred touto spoločnosťou. Varovným signálom môže byť aj sídlo spoločnosti, ktorá ponúka služby výlučne cez internet, pričom sídli v daňovom raji alebo mimo Európskej únie. Preverte si, či sa spotrebiteľia v diskusných fórach nestťažovali na túto spoločnosť, respektíve či spotrebiteľia pred vami už nepišli o svoje peniaze.

Existujú vôbec nejaké univerzálne rady, ako nenaletieť?

Pyramídových schém sa dá vyvarovať niekoľkými zásadami. Nikdy neuzatvárajte zmluvu na finančný produkt alebo službu, ako napríklad pôžičku, poistenie či dôchodkové sporenie inak ako cez subjekt, ktorý má na svoju činnosť povolenie. Zvážte, či ste ochotní podstúpiť riziko, že prídete o všetky vložené peniaze, ak investujete s neznámou spoločnosťou. Nerozhodujte sa pod tlakom a doprajte si čas na rozmyslenie. Seriózna spoločnosť vás „neuháňa“. Takéto investície nie sú kryté Garančným fondom a ak spoločnosť zanikne, k svojim prostriedkom sa pravdepodobne nikdy nedostanete. Venujte pozornosť, ak ide o produkty a služby, ktoré nie sú pod dohľadom NBS.

Čo robiť, keď sa človek predsa len stane obeťou pyramídovej schémy?

Obráťte sa priamo na políciu alebo prokuratúru, ktorá je najbližšie k vášmu bydlisku. Oznámte to NBS. Spolupracuje s orgánmi činnými v trestnom konaní. Hoci nemá právo vymôcť vaše peňažné prostriedky, môže vydať upozornenie a pomôcť tak ostatným spotrebiteľom.

Národná banka Slovenska nemá právo vymôcť od podvodnej spoločnosti peniaze, no môže upozorniť iných investorov.

Júlia Čilíková, ochrana spotrebiteľa, NBS